

Sorgpolitik 2019
Lynghedeskolen

På Lynghedeskolen har vi udarbejdet en sorgpolitik med en handleplan ved dødsfald og ulykker. Baggrunden for politikken er et ønske om at have et beredskab ved dødsfald eller Ulykker.

Sorgpolitikken er blevet til efter inspiration og rådgivning fra Kræftens Bekæmpelse.

Sorgpolitikken kan alene give hjælp til det praktiske, idet selve bearbejdningen af sorg kun kan ske ved almindelig menneskelig kontakt og omsorg.

Det er alles ansvar, at ingen bliver ladet alene med sorg!!

Praktiske oplysninger

Materialer:

På biblioteket findes diverse materialer, der kan bruges til undervisning i eller bearbejdning af sorg.

Pressen:

Eventuel kontakt til pressen går altid igennem ledelsen!

Emne	Handling
Et barns dødsfald	Lige efter dødsfaldet <ul style="list-style-type: none"> ➤ Den, der først hører om dødsfaldet, underretter skolens ledelse. ➤ Skolelederen underretter det øvrige personale og indkalder klasselæreren eller primærpersonen. ➤ Skolens leder, klasselæreren, primærpersonen eller eventuelt én fra teamet tager personlig kontakt til den afdøde elevs forældre. ➤ Skolens ledelse sørger for, at der sættes en dødsannonce i dagspressen efter aftale med forældrene. ➤ Barnets /den unges klasse/gruppe underrettes af klasselærer eller primærperson, som sammen med mindst én fra teamet beholder klassen/gruppen resten af dagen. Tal åbent og konkret om, det der er sket. Lad børnene/de unge tale om det, de tænker og føler, men uden at presse. ➤ Forældrene i afdødes klasse/gruppe kontaktes, og det kan aftales, om børnene/ de unge skal hentes, eller hvordan de ”sendes hjem”.

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Skolens øvrige klasser/grupper underrettes af deres klasselærere/primærpersoner. Vær opmærksom på søskende og andre nære venner. ➤ Skolens øvrige forældrereds orienteres om dødsfaldet på samarbejdsplatformen. ➤ Når samtlige klasser/grupper er underrettet, hejses flaget på halv stang. ➤ Eleven mindes ved en morgensamling den følgende dag. Mindestund i klassen den følgende/de følgende dage (blomster, lys, billeder, tegninger).
<p>En elevs dødsfald - begravelsen</p>	<p>Om begravelsen</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Skolelederen eller klasselærer/primærperson spørger de pårørende, om de ønsker, at børn/unge, medarbejdere og/eller ledelse deltager i begravelsen. De pårørendes ønsker respekteres. ➤ Forældregruppen i den pågældende klasse/gruppe informeres om beslutningen. ➤ Når dagen for begravelsen er fastsat, får klassen/gruppen og forældrene i klassen/gruppen en orientering om evt. deltagelse i begravelsen. ➤ Klasselærer/primærperson taler indgående i klassen om, hvad der skal ske ved begravelsen. (Dette er vigtigt, hvad enten børnene eller de unge skal deltage i begravelsen eller ej). ➤ På begravelsesdagen holdes klassen/gruppen samlet af klasselærere eller primærperson. Men børn, som har brug for og mulighed for at være sammen med deres forældre, skal have lov til det. ➤ Ledelsen sørger for en bårebuket eller krans (fra skolen). ➤ Der flages på halv på begravelsesdagen. <p>Opfølgning</p> <p>Det er vigtigt, at man er opmærksom på, at klassens/gruppens medarbejdere får megen støtte og hjælp fra ledelse og kolleger.</p> <p>Vær opmærksom på børns og unges forskellige sorgreaktioner. Nogle bearbejder hurtigt sorgen efter, at dødsfaldet er blevet kendt. Andre vil først opleve mærkbare reaktioner efter nogen tid. Skyldfølelse er en typisk sorgreaktion hos børn og unge. Hos børn forbindes skyldfølelsen ofte med, om det er tilladt for dem fortsat at lege og have det sjovt. Både hos børn og unge indbefatter skyldfølelsen ofte begrebet ”magisk tænkning”: <i>Døde hun, fordi jeg sagde, hun var dum? Døde han, fordi jeg sparkede ham engang?</i> I denne sammenhæng er rådgivning og vejledning meget vigtig.</p> <p>Skolen kan organisere klasse/gruppesamtale. Disse kan struktureres på følgende måde:</p> <p><i>a. Introduktion:</i> Beskriv formålet med samtalen. <i>b. Fakta:</i> Hvad er der sket? Samtlige børn og unge deltager.</p>

	<p><i>c. Tanker:</i> Giv børn og unge mulighed for at udtrykke deres spontane tanker/følelser. Anerkend, uden kritik.</p> <p><i>d. Reaktioner:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> · mens det stod på · lige efter – frem til nu – nu · tillad følelser, så børn og unge får lejlighed til at tale sammen. <p><i>e. Information:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> · ligheder i reaktioner kommenteres · informer om almindelige eftervirkninger <p><i>f. Afslutning:</i> Opsamling og afrunding af samtalen. Det kan være givende med sådanne samtaler i mindre grupper. Den afdødes grav besøges af den samlede klasse/gruppe ved bestemte lejligheder.</p> <p><i>g:</i> Skolesundhedsplejerske, psykolog og præst kan være ressourcepersoner under hele forløbet.</p>
<p>Dødsfald i børns/unges nære familie – forældre, søskende, stedforældre og –søskende og andre nære pårørende</p>	<p>Lige efter dødsfaldet</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Når skolen får meddelelse om dødsfaldet, orienteres klassen/gruppen efter aftale med familien. De øvrige forældre orienteres. ➤ Klasselærer/primærperson tager hånd om barnet, indtil familien tager over. ➤ Skolens leder, klasselærer/primærperson eller eventuelt en mere fra teamet tager personlig kontakt til familien. ➤ Skolelederen eller klasselæreren spørger de pårørende, om de ønsker, at børn/unge, lærere og/eller ledelse deltager i begravelsen. De pårørendes ønsker respekteres. ➤ Klasselærer/primærperson informerer derefter forældregruppen i den pågældende klasse/gruppe om beslutningen. ➤ Aftal med hjemmet, om dødsfaldet skal tages nærmere op i klassen. ➤ Tal åbent om det i klassen/gruppen. Fortæl om muligt, hvad der er sket. Forbered kammeraterne på, at barnet/den unge kan være mere sårbar end ellers, og at de derfor bør vise ekstra omsorg. ➤ Ledelsen sørger for en båretasket eller krans (fra skolen). <p>Opfølgning</p> <p>Vær opmærksom på elevens sorgreaktion. Nogle bearbejder hurtigt sorgen efter at dødsfaldet er blevet kendt. Andre vil først få mærkbare reaktioner noget efter. Skyldfølelse er typiske udslag af sorgreaktioner hos børn og unge. Hos børn forbindes skyldfølelsen ofte med, om de fortsat kan lege og have det sjovt. Både hos børn og unge omfatter skyldfølelsen tit fænomenet ”magisk tænkning”:</p> <p><i>Døde hun, fordi jeg opførte mig dårligt?</i> I denne sammenhæng er rådgivning og vejledning meget vigtig.</p> <p>Skolen kan gøre brug af ressourcepersoner: skolesundhedsplejerske, psykolog eller præst.</p>

Når skolen mister en medarbejder

Lige efter dødsfaldet

- Skolelederen underretter medarbejderens teamkolleger først, hvis det er muligt, og dernæst det resterende personale ved fælles information.
- Klasserne/grupperne informeres af klasselærer/primærperson. Hvis det er klasselærer/primærperson, der er død, informeres klassen/gruppen af andre medarbejdere fra teamet. Skoleleder aftaler, hvem fra teamet der tager denne opgave og sikrer sig, at man er tryk ved opgaven. Klassen har resten af dagen kun medarbejder fra teamet, evt. to medarbejdere.
- Forældrene til de berørte børn og unge orienteres særskilt.
- Man bør sikre sig, at ingen børn eller unge kommer hjem til et "tomt hus" (gælder i særlig grad for de yngste børn). Tal konkret om det, der er sket. Lad børn og unge tale om deres tanker og følelser.
- Når samtlige klasser/grupper og skolens forældrereds er underrettet, hejses flaget på halv stang.
- Medarbejderne samles på et kort møde, og konkrete opgaver drøftes (begravelse, kontakt til de pårørende...)
- Skolen sætter en dødsannonce i avisen.
- Den afdøde mindes ved morgensamling den følgende dag.

Om begravelsen

- Skolelederen spørger de pårørende, om de ønsker, at børn/unge/medarbejdere/ledelse deltager i begravelsen. De pårørendes ønske respekteres.
- Den/de berørte klasser/grupper får en kortfattet meddelelse med hjem om deltagelse i begravelsen. Det er vigtigt, at børn og unge (særlig de yngste) er sammen med kendte voksne under begravelsen.
- Tal indgående med den/de berørte klasser/grupper om alt det, som skal foregå ved begravelsen.
- På begravelsesdagen holdes klassen/gruppen samlet. Børn og unge, der har behov for at være sammen med deres forældre, bør så vidt muligt have mulighed for dette.
- Alle, der har ønske om at deltage i begravelsen, gives mulighed for dette.
- Der flages på halv på begravelsesdagen.
- Ledelsen sørger for en båretasket eller krans (fra skolen).

Opfølgning

Det er vigtigt at have opmærksomhed på, at både medarbejdere og børn og unge kan have brug for støtte og hjælp. For børns og unges vedkommende kan det bl.a. handle om skyldfølelse m.m. og for medarbejders vedkommende, at de både skal sorgbearbejde egen sorg og samtidig tage hånd om børns og unges sorg. Her kan skolens ledelse gøre brug af ressourcepersoner: skolesundhedsplejerske, psykolog, præst eller evt. andre.

<p>Alvorlige ulykker i skoletiden</p>	<p>Ved elever</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Den implicerede medarbejder sørger for, at der straks ringes efter den fornødne hjælp. ➤ Den implicerede medarbejder sørger for, at ledelsen og barnets forældre informeres straks. ➤ Den implicerede medarbejder tager sig af det barn, der har været udsat for ulykke. ➤ Ledelsen sender hurtigst muligt støtte til ulykkesstedet. ➤ De implicerede børn/unge samles hurtigst muligt på skolen sammen med klasselærer/primærperson for at snakke hændelsen igennem. ➤ Der tages stilling til børns/unges hjemsendelse efter skoletid samt om, hvem der orienterer de impliceredes forældrene. <p>Ved medarbejdere</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Den, der opdager ulykken, sørger øjeblikkeligt for den fornødne hjælp. ➤ Ledelsen og medarbejderens pårørende kontaktes straks. ➤ Medarbejderne på skolen orienteres hurtigst muligt om, hvad der er sket. ➤ Berørte klasser/grupper orienteres af medarbejder fra teamet eller af ledelsen. ➤ Der tages stilling til information af forældrekrederen.
<p>Dødsfald uden for skoletiden (elev eller elevs nære familie)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Når skolen får meddelelse om dødsfaldet orienteres klasselærer/primærperson hurtigst muligt. ➤ Klasselærer/primærperson kontakter og informerer resten af klasse teamet. ➤ Hvis klasselærer/primærperson orienteres først, kontakter denne skolens ledelse om dødsfaldet, så sorgplanen kan iværksættes. ➤ Klasselærer/primærperson kontakter familien til den afdøde og beder om tilladelse til at informere klassens /gruppens børn/unge om dødsfaldet/årsag/begravelsestidspunkt m.m.. ➤ Klasselærer/primærperson orienterer familien om skolens rolle og deltagelse omkring dødsfaldet. Ny kontaktdato aftales, eventuelt aftales hjemmebesøg. ➤ Klasselærer/primærperson orienterer samtlige forældre i klassen/gruppen med kort information om dato for dødsfaldet, eventuelt årsag (husk tilladelse fra pårørende), tidspunkt for begravelsen, særlige ønsker fra afdødes familie. ➤ Kammeraternes forældre bedes fortælle deres barn om dødsfaldet, så han/hun er orienteret, inden skolen begynder igen. ➤ Vær opmærksom på, at børn/unge hurtigt sender beskeder eller andet til hinanden. ➤ Klasselærer/primærperson kontakter en forældrerepræsentant, så forældrene har mulighed for at finde en repræsentant og eventuelt kammerater, der kan deltage i begravelsen.

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Hvis det er en elevs nærmeste, der er død, kan klassekammeraters forældre opfordres til, at deres barn skriver en besked eller ringer til barnet/den unge eller tager på besøg. ➤ Ledelsen sørger for en bårbuket eller krans (fra skolen). ➤ Klasselærer/primærperson og eventuelt skoleleder deltager i begravelsen på skolens vegne. ➤ Skolens/afdelingens øvrige medarbejdere orienteres på samarbejdsplatformen.
<p>Andre traumatiske hændelser for børn og unge – herunder bl.a. skilsmisser</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ved kendskab til traumatiske oplevelser kontaktes klasselærer/primærperson, og man drøfter, hvilke tiltag, der vil hjælpe bedst muligt. ➤ Hvis klasselærer/primærperson får kendskab først, orienteres ledelsen og hjemmet/hjemmene kontaktes. <p>Man kan med fordel tage udgangspunkt i elementer fra ovenstående sorgplan. Flere af de ovenfor nævnte elementer er brugbare. Hjem og skole udarbejder i samarbejde en handleplan.</p>

Vedtaget i skoleskolebestyrelsen
maj 2019

René Brændstrup, formand